

conciliare conatur: Sciendum est, inquit, quod Nabuchodonosor hunc regem Joakim ceperit captivum, et vinxerit catenis, ad hoc, ut duceret eum in Babylonem; attamen postea, mutato consilio, eo quod rebellasset contra ipsum, et rupisset pactum cum eo initum, jussit eum interfici, et cadaver extra muros Jerusalem insepultum projici, quemadmodum et refert Josephus in Antiquitatibus judaicis. Quod ergo habemus: *Vinctum catenis duxit in Babylonem*, alii ex hebræo clarius vertunt: *Vinxit eum catenis duabus, ut duceret in Babylonem*. Ita Estius.

Attamen probabilis videtur, quod Joakim in Babylonem ductus fuerit: nam id clare hic γ . 6 exprimit Vulgata nostra. Dicendum itaque, quod Nabuchodonosor Joakimum catenis vinctum in Babylonem duxerit simul cum Daniele et pluribus sociis de semine regio; ut habetur Daniel. I, 5 et seq. Sed Joakim in Babylone res suas disponens, et componens cum Nabuchodonosore, eique tributum promittens, ab eo remissus est in Jerusalem: ubi rursus rebellans, anno undecimo regni sui, a latronculis Chaldæorum, quos Dominus immiserat in Judam, ut habetur IV Reg. XXIV, 2, occisus est, cadavere ejus extra portam projecto *ad aestum per diem, et ad gelu per noctem*, ibidemque putrefacto, ut patet ex Jerem. XXXVI, 50. Ita Tirinus, A Lapide et alii. Unde dum capite mox citato lib. IV Reg., 5, dicitur: *Dormivit Joakim cum patribus suis*, non est intelligendum de sepultura, vel loco sepulture, quasi corpus ejus esset appositum corporibus majorum suorum; sed tantum significatur, eum mortuum esse, sicut et patres ejus mortui erant; ac proinde nec qualitas mortis aut sepulture per illa verba tangitur.

Petes quid intelligendum sit per abominationes quæ γ . 8 dicuntur inventæ in Joakim.

Hebræi multique catholici per eas intelligi volunt stigmata quædam quæ in ejus corpore inventa et deprehensa sunt post mortem, quæque vivus corpori suo imprimi curaverat in honorem idolorum; sicut præstigiatores et superstitiosi aliqui adhuc hodieum vel imprimunt, vel imprimi permittunt corporibus suis, aliorumque quos seducunt, notas aliquas, quas ad certos effectus valituras arbitrantur. Interim

R. juxta communem loquendi modum Scripturæ, per abominationes intelligi peccata gravissima, præcipue contra cultum Dei, quæ dicuntur in ipso inventa, eo quod deprehensus sit ea commisisse. Eodem sensu psalm. XVI dicitur: *Non est inventa in me iniquitas*, id est, non sum deprehensus in iniquitate.

QUÆSTIO II. — QUOT ANNORUM FUERIT JOACHIN, DUM REGNARE COEPIT.

Resp. et dico: *Decem et octo annorum erat Joachin*

cum regnare cœpisset, IV Reg. XXIV, 8. Quæ verba ita clara sunt, ut explicari non possint, nisi mendum admittatur in textu citato, quod non apparet necessarium, imo potius Scripturæ repugnat. Deinde non est admittendum mendum in verbis sequentibus: *Et tribus mensibus regnavit in Jerusalem*; ergo, etc.

Obj. I. Dicitur hic γ . 9: *Octo annorum erat Joachin cum regnare cœpisset, et tribus mensibus, ac decem diebus regnavit in Jerusalem*. Ergo non erat annorum octodecim.

R. dist. conseq. Ergo non erat annorum octodecim, dum incœpit regnare cum patre suo; concedo: dum solus regnavit; nego conseq. Dico ergo quod verisimiliter Joakim anno secundo regni sui filium suum Joachin octennem, regni socium assumpserit, adeoque cum eo 10 annis regnaverit.

Causa hujus assumptionis videtur fuisse, quia timebat ne, si quid humanitus sibi accidisset, Matthanias frater suus, excluso puero Joachin, regnum invasisset. Nec sine causa fuit iste timor; nam cum eo tempore Joakim cliens et tributarius esset regis Ægypti, cum quo Nabuchodonosor gerebat inimicitias: formidare poterat, ne brevi in Judæam veniret Nabuchodonosor rex Babylonis; uti existimat Torniellus ad annum mundi 3427.

Obj. II. Historiæ regum Juda exactius narrantur in libris Paralip. quam in libris Regum, cum horum sint suppletivi; ergo potius dicendum quod tantum fuerit 8 annorum, dum solus regnare cœpit.

R. neg. conseq. Quia circumstantiæ in textu additæ non videntur posse de octenni puero intelligi. Imprimis enim tam hic, quam IV Reg. XXIV, 9, dicitur: *Fecit malum coram Domino juxta omnia quæ fecerat pater ejus*. Quis autem credet, ad universalem malitiam impii patris puerum octennem pertinere, et hoc tantum tempore trium mensium? Deinde loco citato lib. IV Reg., 15, additur: *Transtulit quoque (Nabuchodonosor) Joachin in Babylonem, et matrem regis, et uxores regis, etc.* Jam vero quis iterum arbitretur, quod Joachin jam duxisset uxores, si puer tantum erat 8 annorum? Unde circumstantiæ arguunt eum tunc majoris fuisse ætatis.

Inst. Dicitur hic γ . 10: *Cumque anni circulus volveretur, misit Nabuchodonosor rex, qui adduxerunt eum in Babylonem*. Ergo plus quam tribus mensibus regnavit; et consequenter ad universalem malitiam impii patris pertinere potuit.

R. neg. conseq. Quia hoc non intelligitur de circulo anni regni Joachin, sed de circulo anni secundum se sumpti. Unde sensus est: *Cum finiretur iste annus, cujus mense nono, die vigesimo regnum suscepit Joachin, misit Nabuchodonosor rex, etc.*

DILUCIDATIO IN LIBRUM I ESDRÆ.

Præfatio.

Circumferuntur quidem sub nomine Esdræ libri quatuor, sed duo ab Ecclesia tanquam apocryphi habentur, quia de earum authentica et divinitus facta inspiratione non constat. Duo priores libri, seu nostri canonici, teste S. Hieron. in epist. ad Paulinum, in unum volumen coarctabantur, quod communiter adscribebatur Esdræ sacerdoti. Sed non est improbabile, priorem partem esse Esdræ, posteriorem Nehemie. Interim nomine Esdræ ab Ecclesia habentur, prout nunc divisi sunt libri duo, seu quia ab ipso scripti sunt, seu quia gesta Esdræ in iis describuntur.

Fuit autem Esdras vir piissimus, et sacerdos doctissimus ubi adolevit, qui Spiritu divino afflatus non tantum depravatos populi mores corrigere, contribulesque suos Babyloniorum illecebris captos in terram Juda reducere conatus est, sed et libros divinos injuriis temporum seu dispersos seu mutilos pristinae

integritati restituit, confecitque eorum, quos reperire potuit, catalogum, quem vocamus canonem Judæorum.

Narrat autem primus liber Esdræ, quomodo completis 70 annis captivitatis babilonicæ, Judæis a Cyro, Persarum monarcha, data sit facultas eundi Jerosolymam, in eaque templum ædificandi, datis in hunc finem de mandato Cyri per omnium provinciarum præfectos, id est per primores captivorum in qualibet Persidis provincia existentium, subsidiis auri argenteique, nec non restitutis a Cyro vasibus sacris, quæ ante e templo sustulerat Nabuchodonosor rex. Cum vero reduces per circumjacentium inimicorum calumnias invidiamque varie apud Babylonæ reges denigrarentur: ab ædificando templo, et a restauranda urbe supersedere coacti sunt.

PARS DECIMA QUARTA.

CAPUT PRIMUM.

Cyros divino monitu solvit captivitatem babilonicam, et redditis vasibus sacris, reedificandi templi copiam facit.

QUÆSTIO PRIMA. — QUANDONAM INCOPERINT ET FINITI FUERINT ANNI CAPTIVITATIS BABYLONICÆ.

Circa initium et finem annorum captivitatis babilonicæ multum inter se variant et discrepant tum chronologici, tum S. Scripturæ interpretes. Aliqui enim principium illorum septuaginta annorum desumunt ab anno decimo tertio regni Josiæ, quo Jeremias cœpit imminentes Judæorum calamitates vaticinari. Alii istos annos inchoant ab anno quarto regis Joakim; alii a transmigratione Joachin filii Joakim; alii denique a captivitate Sedeciæ. Antequam autem in hac opinio-num varietate mentem nostram aperiamus, quædam prænotanda sunt. Sit itaque

§ I. — QUÆDAM PRÆNOTANTUR.

Nota 1. ex Scriptura satis evidenter constare, quod captivitas seu transmigrationis babilonica duraverit 70 annis: siquidem id clare exprimitur Jerem. XXV, 1, ubi ita habetur: *Verbum, quod factum est ad Jeremiam e omni populo Juda in anno quarto Joakim filii Josiæ*

regis Juda (ipse est annus primus Nabuchodonosor regis Babylonis)... γ . 8: *Hæc dicit Dominus exercituum: Pro eo quod non audistis verba mea: γ . 9: Ecce ego mittam, et assumam universas cognationes Aquilonis, ait Dominus, et Nabuchodonosor regem Babylonis servum meum (non cultorem, sed sententiæ divinæ in pœnam peccatorum executorem), et adducam eas super terram istam, et super habitatores ejus...* γ . 11: *Et erit universa terra hæc in solitudinem et in stuporem: et servient omnes gentes istæ regi Babylonis septuaginta annis.* γ . 12: *Cumque impleti fuerint septuaginta anni, visitabo super regem Babylonis, et super gentem illam, dicit Dominus, etc.* Iterum eosdem 70 annos commemorat Jeremias in epistola quam misit ad Jechoniam et alios Judæos qui Babylonem abducti fuerant, cap. XXIX, 10: *Hæc dicit Dominus: Cum cœperint impleri in Babylone septuaginta anni, visitabo vos: suscitabo super vos verbum meum bonum, ut reducam vos ad locum istum.* Ex his satis clarum et evidens est, quod captivitas babilonica præcise 70 annis duraverit. Interim tamen

Dices: Baruch, cap. VI, 9, dicit: *Ingressi itaque in Babylonem, eritis ibi annis pluribus, et temporibus longis, usque ad generationes septem.* Atqui generationes septem non possunt fieri spatio 70 annorum;

ergo captivitas babilonica duravit pluribus quam 70 annis.

R. neg. conseq. Nam sensus verborum videtur esse hic: Eritis ibi usque ad generationes septem, id est, usque ad plures; siquidem *et septem* in Scripturis poni solet pro pluribus. Sic Levit. XXVI, 28, dicitur: *Corripiam vos septem* (id est multis) *plagis propter peccata vestra*. Et Prov. XXIV: *Septies cadet justus, et resurget*, id est sæpe.

Per generationes itaque non intelliguntur generationes successivæ patrum et filiorum, sed generationes unius patris, adeoque sensus est: Generabitur ibi multos filios et filias, quia diu ibi manebitis. Loquitur enim Baruch conformiter ad Jeremiam, cujus erat scriba, qui cap. XXIX, 6, in sua epistola ad abductos in Babylonem idem dicit substantialiter: *Accipite uxores, et generate filios et filias, et date filiis vestris uxores, et filias vestras date viris, et pariant filios et filias*, etc. Possunt etiam intelligi septem generationes annorum, id est septem decades annorum. Plura de his septem generationibus videri possunt apud Torniellum ad annum mundi 3447; Num. VII.

Nota 2. tres fuisse captivitates. Prima contigit anno quarto Joakim, et primo Nabuchodonosor, de qua agitur Daniel. I, 1 et seq. Secunda accidit post 7 annos, utpote anno primo Joachin, sive Jechonæ, qui cum matre virisque principibus, de consilio Jeremiæ, sese ultro tradidit Nabuchodonosori, et cum plurimo populo universisque vasis aureis templi in Babylonem translatus fuit; IV Reg. XXIV, 12 et 15. Tertia contigit anno undecimo Sedecæ, quæ fuit totalis; ut patet ex IV Reg. XXV. His prænotatis, sit

§ II. — DATUR RESOLUTIO QUÆSTIONIS.

Resp. et dico 1: Non videtur posse sustineri opinio eorum qui existimant, 70 annos captivitatis babilonicæ esse inchoandos ab anno decimo tertio regni Josiæ. Et ratio hujus est quod, licet eo tempore Jeremias cœperit imminentes Judæorum calamitates vaticinari, tamen hæ calamitates necdum forent præsentibus, sed tantum eventuræ post mortem Josiæ, ut patet ex IV Reg. XXII, ubi postquam *ÿ. 16* Holda prophetis prædixisset, quod Deus esset inducturus mala super terram Juda, tandem, ad solatium Josiæ, *ÿ. 20*, subjungitur: *Colligam te ad patres tuos, et colligeris ad sepulcrum tuum in pace, ut non videant oculi tui omnia mala quæ inducturus sum super locum istum*. Ergo manifestum est quod calamitates illæ, seu mala (per quæ juxta omnes intelligitur captivitas babilonica) tempore Josiæ non evenerint; et consequenter ab illo tempore non possunt inchoari 70 anni captivitatis babilonicæ.

Dico 2: Illi 70 anni captivitatis babilonicæ, a Jeremia cap. XXV prædicti, incipiunt ab anno tertio completo, seu ab anno quarto inchoato aut decurrente regni Joakim; et finiuntur anno primo Cyri regis Persarum, qui cum Dario Medo, occiso Baltassare, evertit imperium Babiloniorum.

Probatur prima pars ex Daniel. I, 1, ubi dicitur:

Anno tertio regni Joakim regis Juda, venit Nabuchodonosor rex Babilonis in Jerusalem, et obsedit eam; ÿ. 2: et tradidit Dominus in manu ejus Joakim regem Juda, et partem vasorum domus Dei; et asportavit ea in terram Senaar in domum dei sui, et vasa intulit in domum thesauri dei sui. Tunc etiam Daniel in captivitate ductus est, ut patet ex eodem capite; ergo tunc captivitas incoepit.

Idem etiam clare patet ex verbis Jeremiæ supra § I citatis; ubi propheta aperte annum quartum Joakim, et annum primum Nabuchodonosoris exprimit.

Nec refert quod Jeremias cap. XXV tantum vaticinetur futuram captivitate; quia ita vaticinatur eam futuram, ut simul eandem mox adfuturam demonstrat: nam ibidem a versu 3 usque ad versum 8 conqueritur, se a tertio decimo anno Josiæ regis per viginti et tres annos poenitentiam prædicantem non fuisse exauditum: Quare jam adesse servitutem et captivitatem inculcat *ÿ. 9* dicens: *Ecce ego mitam et assumam universas cognationes Aquilonis, ait Dominus, et Nabuchodonosor regem Babilonis, et adducam eas super terram istam*, etc. Etenim quod anno tertio completo, seu quarto regni Joakim inchoato, Nabuchodonosor in terram Juda venerit, et varios ex Judæis, præsertim de semine regio, in captivitate abduxerit, manifestum est ex capite I Danielis.

Licet igitur Judæi ab Assyriis et Chaldæis alias ante vexati fuissent, nondum tamen perpetua erat eis imposita servitus, cum tributum annuæ pactione. At vero anno quarto Joakim, libertate penitus amissa, Babilonio regi usque ad Cyri tempora deinceps subiecti sunt: et ideo memorabilis epocha illa fuit judicæ servitutis et libertatis ereptæ; ac consequenter inde inchoandi videntur 70 anni captivitatis babilonicæ, a Jeremia prædicti.

Probatur secunda pars, scilicet quod 70 anni captivitatis finiuntur anno primo Cyri regis Persarum, 1. Quia dicit Jeremias: *Cum impleti fuerint septuaginta anni, visitabo super regem Babilonis*, id est, tunc eum perecutiam vel puniam. Atqui hoc factum est a Cyro, nam ipse cum Dario Medo expugnavit Babylonem, ut eruitur ex Isaïæ XXI, 2 et seq., ac ultimum regem Babilonis, scilicet Baltassarem occidit, ut habetur Danielis V, 50.

Probatur II, ex lib. II Paralip. cap. XXXVI, 22, ubi dicitur: *Anno autem primo Cyri regis Persarum, ad explendum sermonem Domini, quem locutus fuerat per os Jeremiæ, succitavit Dominus spiritum Cyri regis Persarum, scilicet ut solveret captivitatem*. Idem habetur eisdem fere verbis hoc cap., *ÿ. 1*: et deinde *ÿ. 2* subditur decretum Cyri, quo Judæis datur facultas ascendendi in Jerusalem; ergo clarum est quod 70 anni captivitatis, a Jeremia prædicti, finiuntur anno primo Cyri. Ex dictis

Collige captivitatem babilonicam tamdiu durasse quamdiu stetit imperium babilonicum in Nabuchodonosore, ejusque posteris.

SOLVUNTUR ARGUMENTA. — Obj. I. Ab anno quarto Joakim usque ad annum primum Cyri effluerunt

plures quam septuaginta anni; ergo initium 70 annorum captivitatis babilonicæ non potest desumi ab anno quarto Joakim.

Prob. ant. Nabuchodonosor, ut ex infra dicendis patebit, regnavit 44 annis completis. Post Nabuchodonosorem, uti ex Beroso aliisque profanis historicis quinta mundi ætate colligit P. Graveson, regnavit filius ejus Evilmerodach annis 2; Baltassar cum patre suo Neriglossare regnavit annis 4; Darius Medus, qui et Nabonidus dictus est, interfecto Baltassare, rex a Babiloniis eligitur, et regnavit in Babilone 27 annis. Darium Medum devicit Cyrus, eique in regno successit. Adde jam omnes memoratos annos, et invenies quod ab anno quarto Joakim usque ad primum Cyri effluerint 77 anni completi; ergo 70 anni captivitatis babilonicæ non videntur inchoandi ab anno quarto, sed ab anno undecimo seu ultimo Joakim, sive, quod idem est, a transmigratione filii ejus Joachin. Siquidem cum Joachin in captivitate abductus sit anno octavo Nabuchodonosoris, uti liquet ex IV Reg. XXIV, 12: clare sequitur, quod Nabuchodonosor ab eo tempore adhuc regnaverit annis 36. His adde 2 Evilmerodach, 4 Baltassar, 27 Darii Medi, et 1 Cyri, et habebis præcise 70.

R. neg. ant. 1. Quia Berosus aliique historici profani dicunt, tempore 70 annorum captivitatis babilonicæ, plures reges in Babilone regnasse quam tres. Atqui hoc est contra Scripturam Jerem. XXVII, ubi propheta tantum meminit trium regum, dicens *ÿ. 7: Et servient ei* (Nabuchodonosori) *omnes gentes, et filio ejus, et filio filii ejus: donec veniat tempus terræ ejus*; id est, donec veniat tempus evertendi regnum ejus. Ubi perspicuis verbis tantum enumerat tres, quorum etiam nomina Scriptura exprimit, scilicet Nabuchodonosorem, et filium ejus Evilmerodach, de quo IV Reg. XXV, 27, et Baltassarem filium Evilmerodach, de quo Daniel. V, VII et VIII.

2. Quia juxta præfatam opinionem patris Graveson, 70 anni captivitatis babilonicæ non fuerunt completi nisi post annum vigesimum septimum Darii Medi. Atqui hoc repugnat Scripturæ Daniel. IX, 1 et 2, ubi manifeste dicitur, quod anno primo Darii Medi, seu immediate post occisum Baltassarem, Daniel ex prophetia Jeremiæ intellexerit, numerum 70 annorum esse completum. Unde

3. Juxta prophetiam Jeremiæ cap. XXV, 12, septuaginta anni captivitatis babilonicæ fuerunt impleti, dum Deus visitavit super regem Babilonis; id est, dum eum punivit seu percussit. Atqui hoc factum est, dum occisus fuit Baltassar, et regnum ejus datum est Medis et Persis, ut habetur Daniel. V. Ergo in morte Baltassaris vel finiti sunt, aut saltem finis instabat 70 annorum; ac consequenter dici nequit quod hi anni tantum sint finiti anno vigesimo septimo Darii Medi.

Dicendum itaque, quod Nabuchodonosor, Evilmerodach et Baltassar successive regnaverint 70 annis. Nam licet ex Scriptura non habeatur, quot præcise annis regnaverit Evilmerodach, item quot Baltassar,

tamen ex eadem satis liquet, quod 70 anni captivitatis Judæorum fuerint sub jam dietis tribus regibus impleti, uti supra ex prophetia Jeremiæ monstratum est, et etiam haud obscure insinuat lib. II Paralip. cap. XXXVI, 20, ubi dicitur: *Si quis evaserat gladium, ductus in Babylonem servivit regi et filiis ejus, donec imperaret rex Persarum... usque dum complerentur septuaginta anni*.

Obj. II. Si insistamus soli Scripturæ, et nullo modo pro hac quæstione recurramus ad historicos profanos, ab anno quarto Joakim usque ad annum primum Cyronon inveniemus 70 annos, sed duntaxat 48; ergo, etc.

Prob. ant. Quia Nabuchodonosor ad summum potest tantum regnasse annis 45. Atqui ei immediate successit Baltassar, qui alio nomine vocabatur Evilmerodach; et hic tantum regnavit annis tribus, ut erui videtur ex Daniel. VIII, 1. Ergo.

Quod Nabuchodonosor ad summum regnaverit annis 45, indicat Scriptura IV Reg. XXIV, 12, dicens, quod Nabuchodonosor ceperit Joachin anno octavo regni sui, et cap. XXV, 27, quod 37 annis post captivitatem Joachin sublevavit Evilmerodach rex Babilonis anno uno (id est, primo) regni sui, caput Joachin regis Juda de carcere. Atqui 8 et 37 faciunt 45; ergo, etc.

Quod vero Baltassar immediate successerit Nabuchodonosori, eruitur ex Baruch I, 11, ubi Judæi dicuntur orare pro Nabuchodonosore et filio ejus Baltassare. Item Daniel. V Baltassar sæpe vocatur filius Nabuchodonosoris; ergo signum est quod Baltassar non fuerit filius Evilmerodach, ut nos supponimus, sed potius quod fuerit idem qui Evilmerodach.

R. Neg. ant. et min. probationis, nempe quod Baltassar immediate successerit Nabuchodonosori, et sit idem qui Evilmerodach. Ad illud autem quod ex Baruch objectum est, dico quod vel Nabuchodonosor adhuc alium habuerit filium, fratrem videlicet Evilmerodach, qui vocatus fuit Baltassar, sed mortuus, ad regnum non pervenit: vel etiam dici potest, quod Evilmerodach alio nomine vocatus fuerit Baltassar (uti contendunt nonnulli), sed tamen inde non sequitur quod Baltassar, de quo agitur Daniel. V, sit idem qui Evilmerodach; sed necessario debet esse ejus filius; quandoquidem, ut supra vidimus, Jerem. XXVII, 7, dicatur, Judæos debere servire Nabuchodonosori, et filio ejus et filio filii ejus. Item II Paralip. XXXVI, 20, dicitur, quod Judæi servierint Nabuchodonosori et filiis ejus (id est, filio ejus Evilmerodach, et nepoti ejus Baltassari) donec imperaret rex Persarum. Jam autem, ut supra monstratum est, Baltassar, de quo Daniel. V, immediate regnavit ante Darium regem Medorum, et ante Cyrum regem Persarum; ergo, etc.

Quod vero Baltassar locis supra citatis dicatur filius Nabuchodonosoris, nihil obest; quia, ut reflectit S. Hieron. in cap. V Danielis, juxta consuetudinem Hebræorum etiam proavi et majores di-